

Широкия Шаркия мост

Иск. Д-ръ Ю. Данчовъ

ИЗМИНАТИЯТЪ ПЪТЪ

Въ „Български дневникъ“ голѣмиятъ ученъ и естетъ К. Иречекъ предава първѣтъ си впечатлѣния отъ София (ноември 1878 г.) както следва:

... „Първи впечатления отъ София: крива улица съ дървета, отсрани отворени ориенталски дюкичета, ужасенъ неравенъ тротоаръ и страшна калъ. Голѣмо село. Най-после откритъ площадъ. На лѣво едноетажна къща съ 16 прозори на фасадата и стража при входа... Това трѣбва да е дворецътъ... Предъ двореца заградени зачепкитъ на итака си градина съ къшкѣ (и музиканти), кафе-не. Навсѣкѣде се виждатъ едноетажни турски къщи отъ кирпичъ и дърво, съ много прозори, по като че отъ киня. По улицитъ огромни голѣмиза“.

Не ще съмнение, населеното мѣсто, обществото съ своята външностъ дава върѣнъ изразъ на неговата вътрешностъ. Тѣй е и съ частното жилище, което е огледало на семейството. Презъ първѣтъ години следъ Освобождението, нашата столица, нечиста оставена отъ турцитъ паланка, населена отъ мѣстни жители отъ най-различна народностъ и отъ сбирщина пришълци — се е представявала външно, както си е била въ действителностъ вътрешно. Но отъ тогава изминатиѣтъ пътъ е огроменъ! Ако покойниятъ Иречекъ би могълъ да стане и видя днешното ѣ развитие, той не би ѣ позналъ: той би останалъ смаянъ отъ голѣмия напредѣкъ, който българската Столица е направила презъ сравнително късъ периодъ време. Днесъ въ столичния градъ сѣ съсредоточени духовниятъ животъ на България и интеллигенцията ѣ, а и външно това личи: тя има вече достоенъ видъ. Отъ нея може да се сѣди и за направени напредѣкъ отъ българския народъ, тѣй както изобщо отъ благоустройството на едно населено мѣсто може да се сѣди за културния напредѣкъ на жителитъ му.

Но този напредѣкъ не е завършенъ. Предстои да се направи още много, за да може Столичниятъ градъ да се държи въ постоянно отношение съ духовното и културно равнище на жителитъ му и съ напредѣка на градостроителната техника.

Благоустройството на столичния градъ, взето въ най-широкия му смисълъ, тѣй както се схваща и отъ Закона за благоустройството на населенитъ мѣста въ България, е било предметъ на особени грижи отъ страна на общината и държавата отъ Освобождението до днесъ. Излишно би било да изброяваме подробно и въ хронологиченъ редъ всичкитъ мѣроприятия, които сѣ били замислени или извършени въ тази посока, защото не сме си поставили тази целъ. Разбира се отъ само себе си, че много бързо нарастване на населението, особено следъ Голѣмата война, не е било никакъ отъ естество да улесни задачата на Общинската управа въ мѣроприятията ѣ за даване правилна насока на застрояването, съ огледъ на целесъобразностъ и външенъ изгледъ, за които всѣки новъ градъ трѣбва да се грижи. Напротивъ, непрекъснатото прииждане на пришълци отъгнѣ е съставлявало голѣма прѣчка за правилното застрояване на града. Може бѣ вследствие на това и то въпрѣки че е било направено твърде много за благоустройството, развитието и правилното застрояване на Столицата се поставятъ на научна основа, съгласно градостроителната наука, сравнително късно, едва презъ 1934 година, съ Наредбата-законъ за застрояване на столица София. Погрѣшно би било, обаче, да се мисли, че въпросната наредба е дошла отъ невидѣно, по внушение или случайно, по силата